

III.

KÖZHASZNÚ TUDNIVALÓK.

I. Egyesületi kötelező rendszabályok.

1. Alapszabályok.

(Külön füzetben. Kapható az elnökségnél.)

2. Magyar könyvkereskedelmi szokásjog.

(Szövegét lásd az alapszabályoknál.)

3. Szabályzat

a «Magyar Könyvkereskedők Egylete» tagjai által az üzleti forgalomban a közönségnek nyújtható kedvezmények tárgyában.

1. §. A jelen szabályzat intézkedései az egyleti alapszabályok 4. §-ának *b)* pontján; 10. §-ának *d)* *e)* pontjain és az egyleti közgyűlés által törvényerőre emelt «jogszokások» 30. §-án alapulnak.

2. §. Az 1. §-ban idézett szakaszokban foglalt intézkedések szerint mindazon cégek által, melyek az egylet kötelékébe tartoznak, a vevő közönséggel szemben a bolti árak tartandók be.

3. §. Tilos ezek folytán nyilvánosan, azaz a sajtó, falragaszok, körlevelek, könyvjegyzékek, vagy hasonló a nyilvánosság szolgálatában álló eszközök felhasználásával a közönségnek százalékot akár leengedés alakjában, akár ezt helyettesítő kedvezmények ígéretése által hirdetni, avagy ajánlani.

4. §. Ép így tilos bármiféle engedmény szóbeli ajánlása. Az ily ajánlások, nehéz ellenőrzésük és kipuhatolásuk folytán különös szigorral fenytendőek.

5. §. Százalék engedése általában még akkor is megtagadandó, ha a vevő kéri azt. Kivételeknek csak akkor van helye, ha az öt forintot meghaladó készpénzvásárlásoknál a vevő a vásárt a rabatt-engedménytől függővé teszi. De ily esetben az engedmény 10%-on túl nem mehet.

6. §. Kivételt képeznek továbbá:

a) Nyilvános könyvtárak és ilyenekkel bíró közintézetek, iskolai és népkönyvtárak, olvasóköri és kaszinók, közművelődési

s jótékonyági egyletek, tanítók, kik tanítványalk iskolakönyv-szükségletét közvetítik. Mindezek legfeljebb 10% engedményre tarthatnak igényt mindaddig, míg a külföldi társalgyletek ugyanily föltételek mellett szállítanak.

b) Vizsontelárusítók, kik az egyletnek bár nem tagjai, de a könyvekkel kereskedést *iparszerűleg* üzik. Ezek általában 15%-nyi, az Egyetemi nyomda kiadványai után 10%-nyi engedményben részesíthetők, ha a vidéken üzik üzletüket s a szabályzat betartására köteleztek. A fővárosban ellenben csupán engedélyezett elárusítóknak adhatók el könyvek, melyekért a szállító könyvkereskedő vállal szavatosságot a szabályzat betartása iránt.

c) Ugyancsak kivételnek colportage-czikkek, naptárak, ponyva-kiadványok és egyéb a házaló ipar tárgyát képező vállalatok (köszöntők, levelezők, szakácskönyvek, képes könyvek, népies iratok), melyek terjesztésénél a kiadók % és szállítás dolgában nincsenek az egyleti tagokhoz kötve.

d) Kiadóknak az alapszabályok 10. §-ának e) pontja értelmében egyes műveket — különösen indokolt esetekben — meg van engedve egyes műveket — kivéve bárminemű iskolakönyvet — tömegesebb példányszámban hatóságoknak, intézeteknek, társulatoknak külön leszállított áron akár közvetlenül, akár valamely szortiment közvetítésével szállítani.

7. §. Kizárja e szabályzat bárminemű kedvezmények nyújtását, a mennyiben megtiltja a bérmentes csomagokat, porto-megtérítéseket, ingyenpéldányokat, egyszóval mindama kedvezményeket, melyek alkalmasak arra, hogy a rabatt értékét helyettesítsék vagy pótolják.

Bérmentes küldemények megengedvék:

a) megtekintésül küldött könyvszállítmányoknál;

b) ha a megrendelés összege a 10 koronát meghaladja, de ezt nyilvánosan hirdetni nem szabad.

8. §. «Ingyen-könyvek» csak a következő esetekben adhatók:

a) iskolakönyvek mutatványpéldányai az iskolai igazgatóságoknak és szaktanároknak;

b) ajándékok tanintézetek, jótékonyági egyleteknek, tanulói könyvtáraknak, azok külön kérelmére.

Az ily ajándékok azonban csak esetről-esetre adhatók s nem képezhetik valamely üzletkötés feltételét.

9. §. A 3. §-ban foglalt hirdetési tilalom kiterjed az 5—8. §-ban felsorolt esetekre is.

10. §. Antiquaroknak, kik az egyletnek nem tagjai, általában nem szabad szállítani, kivéve a 6. §. c) és 12. §. a) alatt felhozott esetekben.

11. §. Folyóiratokból árendemény egyáltalán nem adatik.

12. §. Fenti határozatok nem vonatkoznak:

a) oly irodalmi vagy művészi kiadványokra, melyek már az ódonlásához tartoznak. Az ily műveknél, a mennyiben a bolti áron alul hirdettetnek, világosan és félremagyarázhatlanul megjegyzendő, hogy azok ódon, esetleg használt, vagy hibás állapotban vannak, vagy már a kiadó által is leszállított művek;

b) zeneművekre, minthogy azokra külön eladási határozványok vannak megállapítva.

13. §. Leszállított áru műveknél, bolti árnak a kiadó által megszabott olcsó ár tekintendő.

Büntetési határozatok.

14. §. A ki a fenti megállapodások ellen bármikép vét, első esetben 200 kor., második esetben 400 kor., harmadik esetben 600 korona bírsággal büntetendő. Ellenszegülő cézegektől a számla időegesen vagy véglegesen megvonandó, mely rendszabály esetleg még annyira is szigorítható, hogy velük minden összeköttetés — még a készpénzszállítás is — megszakítandó. Ugyane büntetés éri azt, ki alattomban a kizárt cézgeknek bármikép szállít. (Alapsz. 10. §. f) pont.)

15. §. Az eljárás a következő:

Az, ki e szabályzat megszegéséről bizonyítékra tesz szert, jelentést tesz az egyleti elnöknek vagy helyettesének, ki a választmányt legfeljebb 10 nap alatt külön gyűlésre hívja egybe, megnevezvén a napirend tárgyát, s előlegesen értesítvén a vádlottat a vád részleteiről, hogy az esetleges ellenbizonyítékait beszerezhesse. Az elnök előadja a vádat, meghallgatja a vádlott védelmét, tárgyalásra bocsátja az ügyet s végül bezárja a vitát és szavaztat. A szótöbbséggel hozott ítéletnek vádlott tartozik magát alávetni. Ha vádlott meg nem jelenik, az ítélet az ő meghallgatása nélkül hozatik (makacssági elmarasztalás).

16. §. Az ily határozat azonnal érvénybe lép s a mennyiben bírság állapíttatik meg, ez 3 nap alatt lefizetendő az egyleti pénztáros kezeihez. Az elítélt sérelmének orvoslása miatt, birtokon kívül, a következő közgyűléshez felelbezhetsz.

17. §. Az ily bírságpénzek az egyleti segélyalap javára esnek.

4. Választmányi ügyrend.

(Szövegét lásd az alapszabályoknál.)

A hirdetmények (falragaszok) és hirlapi beigtások bélyegkötelezettségéről.

(Lásd az Évkönyv II. évf. 216. lapján.)

Számlabélyegzés.

Az erre vonatkozó törvényes intézkedések szövege az Évkönyv III. évf. 210. lapján

Osztrák számlák bélyegilletéke.

(Lásd az Évkönyv III. évf. 211. lapján.)

Üzletkönyvek bélyegzése.

(Lásd az Évkönyv III. évf. 212. lapján.)

Hirlapbélyeg-engedély.

(Az erre vonatkozó törvényes intézkedéseket lásd: Évkönyv II. évf. 221. lap.)

Hirlapbélyeg-tarifa.

a) *Heti és kétheti lapoknál:*

250 grammig 2 fillér.

250 grammon túl 500 gr.-ig minden 100 gramm után még 2 fillér.

500 grammnál nehezebb szám szétosztandó.

b) *Háromheti, havi és negyedévi lapoknál:*

500 grammig 100 grammonként 2 fillér.

500 grammnál nehezebb füzet csak nyomtatvány-portóval, postabélyeggel mehet.

c) *Napi és félheti lapoknál:*

minden számra 2 fillér, tekintet nélkül a szám súlyára.

A frankirozásra — kivéve a b) alatti túlsúlyú füzeteket — csakis hirlapbélyegek használhatók.

Postaügyi rendeletek.

Hirdetményes levelezőlapok forgalomba hozatala tárgyában kiadott 24561/92. számú minist. rendelet.

(Szövegét lásd az Évkönyv III. évf. 216. lapján.)

Levelezőlapok fölszerelése és díjazása körüli változások tárgyában kiadott 33312 92. számú min. rendelet.

(Szövegét lásd az Évkönyv III. évf. 217. lapján.)

Nyomtatvány-küldeményekre írható megjegyzések stb. kiterjesztése tárgyában kiadott 33,313 92. számú min. rendelet.

(Szövegét lásd az Évkönyv III. évf. 217. lapján.)

Postai megbizási szolgálatban való változások tárgyában kiadott 33,314/92. számú minist. rendelet.

(Szövegét lásd az Évkönyv III. évf. 218. lapján.)

Postautalványszolgálatban való változások tárgyában kiadott 33,315/92. számú minist. rendelet.

(Szövegét lásd az Évkönyv III. évf. 220. lapján.)

Kocsiposta a külfölddel való forgalomban.

(Szövegét lásd az Évkönyv X. évf. 318. lapján.)

Különféle postai díjak és illetékek.

(Szövegét lásd az Évkönyv X. évf. 321. lapján.)

Postautalványok tarifája.

(Szövegét lásd az Évkönyv XI. évf. 283. lapján.)

Levélpostai tarifák.

(Szövegét lásd az Évkönyv XI. évf. 284. lapján.)

Értéklevelek, értékdobozok és postai csomagok tarifája

(Szövegét lásd az Évkönyv XI. évf. 286. lapján.)

Távirda-tarifák.

(Szövegét lásd az Évkönyv XI. évf. 289. lapján.)

Áruminták szabályzatában való változások tárgyában kiadott 33,316/92. számú minist. rendelet.

(Szövegét lásd az Évkönyv III. évf. 220. lapján.)

A bel- és külföldi hirlapok és folyóiratokra vonatkozó előfizetési eljárás.

(Szövegét lásd az Évkönyv VIII. évf. 275. lapján.)

**Rabatt-táblázat,
ingyen-példány adás esetén.**

Péld.	25 ⁰ / ₀	30 ⁰ / ₀	33 ¹ / ₃ ⁰ / ₀	40 ⁰ / ₀	50 ⁰ / ₀	60 ⁰ / ₀	75 ⁰ / ₀
	%	%	%	%	%	%	%
4/3	43,7	47,5	50	55	62,5	70	81,2
6/5	37,5	41,6	44,4	50	58,3	66,6	79,1
7/6	35,7	40	42,8	48,6	57,1	65,7	78,6
11/10	31,8	36,3	39,4	45,4	54,5	63,6	77,3
13/12	30,7	35,3	38,4	44,6	53,8	63,1	76,9
35/30	35,7	40	42,8	48,6	57,1	65,7	78,6
40/35	34,3	38,7	41,6	47,5	56,2	65	78,1
60/50	37,5	41,6	44,4	50	58,3	66,6	79,2
125/100	40	44	46,6	52	60	68	80

II. A könyvkereskedelmet érdeklő törvények és rendeletek:

1. **Sajtótörvény.** 1848: XVIII. t.-c.
E törvény hatályban levő §-ai a következők: 1, 2, 13, 14, 25, 27, 28, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45.
2. **Köteles példányok beszolgáltatása:**
  - a) 1897: XXXV. t.-c. 4. §-a, az Orsz. statiszt. hivatalhoz beszolgáltatandó köteles példányokról;
  - b) 1897: XLI. t.-c. a nyomdatermékek tudományos célra való köteles példányok beszolgáltatásáról (Évk. VIII. 259. lap);
  - c) Ministeri rendelet e t.-c. végrehajtásáról és a sajtórendészeti köteles példányokkal való elbánásról (V.-közokt. és Igazs. min. rendelet 1897: ..... szám) (Évkönyv VIII. 263. lap.)
3. **Kiadói jog.** 1875: XXXVII. t.-c. (Keresk. t. 515—533 §§-ai.)
4. **Törvények és rendeletek kiadási joga.** 1880: LIII. t.-c. (Évkönyv VII. évf. 276. lap.)
5. **Szerzői jog.** 1884: XVI. t.-c.
  - a) Szerzőjogi szakbizottság szervezete (Igazs. m. 10847/97. sz. rend.);
  - b) Szerzőjogi beigtatás (Ker. m. 28672/84. sz. rend.);
  - c) Eljárás szerzőjogi perekben (Igazs. m. 1686/84. sz. rend.);
  - d) „ „ „ Fiumében (Igazságügy. min. 1790/84. sz. rend.)
6. **Nemzetközi oltalom, illetve szerződések:**
  - a) Ausztriával (1887: IX. t.-c.; Össz. min. rend.) 2049/87. sz.; ker. min. rend. 30,078/84. sz. Igm. 35,441/87. sz. r.)
  - b) Franciaországgal (1866: XII/11; 1879: III. t.-c.; Igazsm. 4611/79. és 18,826/82. sz. r.)
  - c) Olaszországgal (1891: III. t.-c.; Keresk. m. 2443/91. sz. r.)
  - d) Angliával (1894: X. t.-c.; Ker. min. 29756/94. sz. r.)
  - e) Németországgal (1901: VI. t.-c. Ker. min. 35307/01. sz. r. Évkönyv XI: 271. lap.)
7. **Szerzői jog tartalma a különféle államokban** (Évk. IX: 311.)
8. **Tankönyv-rendeletek:**
  1. Tankönyvek külkiállítása. (Közokt. min. 42,929/91. sz. r. Évkönyv II. 211 l.)
  2. Tankönyvek engedélyezése (Közokt. min. 1940/96. sz. r. Évkönyv VII: 278. l.)
9. **Kolportage ügyi kormányintézkedések** 1848: XVIII. t.-c. 45. §-a. 1731/67. sz. Belügym. rend.) a sajtóterm. való hálalásról. 1852: V/27. csász. nyilt par. Az Erdélyben érvényes sajtórendt. 7. §-a. 463/73. sz. Belügym. rend. a külföldi sajtótermékekkel való hálalásról.

A Magyar Könyvkereskedők Egylete, 1906 december 20-iki körlevele a külföldi könyveknél nyújtható engedmény tárgyában.

Németországban és Ausztriában befejeződven amaz éveken át tartott nagyszabású mozgalom, mely a 10⁰/₀-nyi engedmény megszüntetését célozta, e két országban immár, egybehangzó határozatok alapján, a vevő közönség azon részének, mely eddig 10⁰/₀-nyi árengedményben részesült, ezentúl csak 5⁰/₀ engedmény adható.

A német és osztrák kiadók a «Börsenverein f. d. deutschen Buchhandel» és az «Oesterr.-Ung. Buchhändlerverein» szigorú intézkedései folytán, kiadványaikat ezentúl csak oly könyvkereskedőknek szállíthatják, a kik magukat e rendszabálynak alávetik s azokból 5⁰/₀ engedménynél többet senkinek sem adnak.

Számolva ezzel a körülménnyel, a Magyar Könyvkereskedők Egyletének közgyűlése és választmánya, a külföldi irodalom behozatalának esetleges megzavarását elkerülendő, határozatilag kimondotta, hogy

1907. január 1-től kezdve külföldi könyveknél csak 5⁰/₀ engedmény adható mindama könyvvásárlóknak, akik eddig 10⁰/₀-ot élveztek.

Ha indokolt volt ez a redukció Németországban és Ausztriában, bizonyára kétszeresen indokolt minálunk, mert Magyarország földrajzi fekvésénél fogva, a vasúti fuvar csaknél a könyveknél másfélszer akkora mint Ausztriában és kétakkora mint Németországban.

De haszna lesz ebből nemzeti irodalmunknak is, mert a magyar könyvek — a melyekre ez a határozat ki nem terjed — előnyösebb pozícióba kerülnek a külföldiekkel szemben.

Komolyan felszólítjuk tagtárs urat e határozat legszigorúbb betartására, mert az ellene vétőkkel szemben a Lipcei és Bécsi társaságok kiméltlenül el fogják rendelni a szállítási zárlatot (Sperré), a mi annál súlyosabb, mert ez esetben a Magyar Könyvkereskedők Egylete is köteles a zárhoz csatlakozni.

Sziveskedjék a 10⁰/₀-ot élvező évi vevőit már most, az évi számla fizetése alkalmával e határozatáról értesíteni. Mi meg vagyunk győződve, hogy a vevők egytől-egyig méltányolni fogják e redukció jogosultságát ma, amidőn minden egyéb ipar és kereskedelmi ág nem 5, hanem 25 és 30⁰/₀-al emelte árucikkeinek árát.

A Magyar Könyvkereskedők Egylete.